

De Psalmen

gevierd en geleefd

Deel 1 Bijbelstudies bij de Psalmen door Koert Koster

Schrijver: Koert Koster

Foto/Coverontwerp: Olympus

ISBN: 9789461937896

Uitgegeven via: mijnbestseller.nl/in eigen beheer

© Koert Koster, alle rechten voorbehouden

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	9
Inleiding.....	11
Psalm 1 Een boom van een vent.....	19
Psalm 2 Een lachende Heer	23
Psalm 3 God snoert de mond van de goddelozen.....	28
Psalm 4 Dichter van het avondlied.....	34
Psalm 5 Bidden in de ochtend	41
Psalm 6 De dood in de ogen	48
Psalm 7 Zanger en zeurder	57
Psalm 8 Wonderlijk mens	68
Psalm 9 Beschermheer van Godlovers	75
Psalm 10 Beschermheer van Godlovers en armen	87
Psalm 11 Veilig bij de Heer	101
Psalm 12 Bescherming tegen leugenaars	108
Psalm 13 Lang wachten	115
Psalm 14 Mensen zonder God	123
Psalm 15 Wie bij God mag wonen.....	132
Psalm 16 'k Stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God..	139
Psalm 17 Gebed om recht bij God	152
Psalm 18: 1-25 Danklied van koning David - 1	167
Psalm 18: 26-50 Danklied van koning David - 2.....	183
Psalm 19 De schepping getuigt van God	201
Psalm 20 Gebed om overwinning voor de koning	217
Psalm 23 De Heer is mijn Herder	231

Voorwoord

Al lange tijd ben ik geboeid door de Psalmen. In de Psalmen kom ik namelijk in aanraking met het kloppend hart van het geloof. Menigmaal raakt de hemel de aarde. Maar dan ook andersom. De hemel wordt soms bestormd door mensen die helemaal aan de grond zitten. Het leven van een mens voor het aangezicht van God wordt er in alle grandeur en misère openbaar.

De Psalmddichter verbloemt niets. Hij maakt niets mooier dan het is, maar verwoordt de dingen zoals ze zijn. De Psalmen openbaren het menselijk hart dat strijd voert te midden van een vaak Godvijandige wereld. Soms gaat het hart tegen hart. Dat wil zeggen: de mens zonder God strijdt tegen de mens die God dient.

De Psalmddichter is een Godzoeker die zich niet neerlegt bij het onrecht en de leugen in de wereld. Hij kan ook niet verdragen dat God zich verbergt. Hij gaat de strijd aan met Gods vijanden, omdat het zĳn vijanden zijn. Maar de Psalmddichter durft ook de worsteling met God aan. De vragen die in zijn hart rijzen, stelt hij zonder veel omhaal van woorden aan God. In de Psalmen komen we regelmatig een lach en een traan tegen. Daarom zijn ze zo menselijk en spreken ze mij aan.

Ik ben dankbaar dat ik deze Bijbelstudies bij de Psalmen uit mag geven. Ze zijn geschreven als 'vers-voor-vers-verklaring' en wel speciaal voor huiskringen en Bijbelstudiegroepen. Want deze studies willen niet voorschrijven, maar te denken geven. Daarom zijn onderaan ieder hoofdstuk, vragen ter overdenking en bespreking toegevoegd. Deze zijn vooral praktisch van aard.

Het geloofsgesprek zal ertoe kunnen bijdragen dat mensen tot groei in het geloof komen.

Want we mogen samen met David stap voor stap op weg gaan. Zo leren we ons geloof praktisch gestalte geven. David leerde door vallen en opstaan. Zo mogen wij van hem leren.

Als laatste wil ik mijn vrouw Marleen hartelijk bedanken voor al het werk dat zij heeft verzet om tot publicatie te kunnen overgaan. Zij heeft mij de morele steun gegeven die ik nodig had. Soms heel praktisch door mij te bemoedigen en te bevestigen in mijn werk. Soms juist door mij de gelegenheid te geven om langer in stilte door te kunnen werken. Heel specifiek heeft ze mij geassisteerd door het hele manuscript door te nemen en van correcties te voorzien. Vanzelfsprekend ben ik als auteur verantwoordelijk voor de publicatie van dit boek.

Koert Koster

Inleiding

Deze Bijbelstudies bij de Psalmen zijn geschreven tot opbouw van het persoonlijk geloof, maar ook tot versterking van het gemeenschappelijk geloof.

De Psalmen passeren één voor één de revue en worden vers voor vers behandeld. Het boek is opgedeeld in hoofdstukken. Deze hoofdstukken vallen samen met de hoofdstukken uit het 'Boek van de Psalmen'.

De structuur is dus eenvoudig: in hoofdstuk 1 wordt Psalm 1 behandeld, in hoofdstuk 2 Psalm 2, enz. Om de leesbaarheid te vergroten en het overzicht te houden, zijn er pakkende kreten tussen de alinea's geplaatst. Het zijn steekwoorden die iets zeggen over de inhoud eronder. Hopelijk prikkelt deze opzet de lezer om 'bij de les' te blijven.

Daarnaast zijn de zinnen bewust kort gehouden. Deze Bijbelstudies zijn een bewerking van lange teksten op onze website (www.koertenmarleenkoster.nl). Waar lezers op de website nog te maken hebben met een grove schets, is nu sprake van een verfijnd en uitgekristalliseerd werk. Door aanpassing en/of correctie van de digitale tekst, is het geheel laagdrempeliger geworden. Daardoor kan de niet-geoefende lezer ook meekomen in de studie.

Hieronder wordt de inhoud per Psalm even globaal aangestipt. Iedere Psalm wordt min of meer samengevat, zodat de lezer een idee heeft wat hij verderop kan verwachten.

Deze studie begint met *Psalm 1*. Er wordt gesproken over de gelukkige man die recht voor God staat. Hij onderscheidt zich duidelijk van de mensen zonder God.

Psalm 2 verhaalt over de Heer die lacht op zijn troon vanwege het gebulder van de heersers en hun volken. Zij staan tegen God op. Zo roepen zij het oordeel over zich af.

Psalm 3 gaat over David. Zijn vijanden snoeren hem de mond, maar de Heer richt hem op. Deze vijanden worden aangevoerd door Absalom, Davids zoon. Deze staat tegen zijn vader op en grijpt naar de kroon.

Psalm 4 is een avondlied. David wil lucht en ruimte krijgen. Hij wordt achtervolgd door zijn vijanden. Uiteindelijk kan hij veilig slapen en wonen, want Gods aanwezigheid beschermt hem.

Psalm 5 is in feite een ochtendgebed. David roept God aan die zijn koning is. God haat het onrecht en Hij leidt David langs zijn vijanden. David mag Gods huis binnengaan en daar bescherming ervaren, omdat God goed is.

In *Psalm 6* kijkt David de dood in ogen. Hij is doodziek geworden en zijn vijanden staan hem naar het leven. Daarom doet hij een beroep op Gods genade. Hij bidt om genezing en bevrijding. Uiteindelijk verhoort God hem.

In *Psalm 7* zien we David als een man die aanhoudt in het gebed, maar ondertussen niet vergeet om God te prijzen. Zijn vijanden vervolgen hem als leeuwen die hun prooi opjagen. David is zich bewust van hun zonden, maar ook van het feit dat hij zelf onvolmaakt is. Toch zegeviert het recht. Zijn vijanden

maaien wat ze gezaaid hebben. En David dankt God, omdat Hij hem recht heeft gedaan.

In *Psalm 8* beschrijft David zijn verwondering over de schepping. Hij ziet hoe de aarde en de hemel getuigen van Gods grootheid. God laat zijn glorie speciaal zien door de mens. Hij is de diadeem van Gods scheppingswerk. Als zodanig is hem het werk van Gods handen toevertrouwd.

Psalm 9 en 10 vormen één geheel. Ze worden een 'acrostichon' genoemd, omdat de verzen telkens beginnen met een volgende letter van het Hebreeuwse alfabet.

David laat zichzelf in *Psalm 9* zien als aanbidder en getuige. Zijn vijanden zijn vergaan en worden niet meer herinnerd. God heeft recht gesproken als rechtvaardige Rechter. Hij is de Beschermheer van Godlovers. Hij blijft eeuwig en de hopelozen kunnen bij hem terecht. In tegenstelling tot mensen die hun macht misbruiken.

David stelt in *Psalm 10* de vraag naar het waarom. God is ver weg. Mensen zonder God hebben hem niet nodig. Ze zijn hoogmoedig, ze liegen en ze zijn gewelddadig. Ze loeren als een leeuw om onschuldige mensen te doden. Toch ziet God hen en Hij vraagt hen rekenschap. Wezen en verdrukten mogen in het land blijven wonen, terwijl de vijanden uit het land worden gezet. Want God is Koning. Hij is de Beschermheer van de armen.

In *Psalm 11* schuilt David bij de Here God. De bergen zijn slechts tijdelijke en fragiele schuilplaatsen. Davids vijanden hebben het op zijn ondergang gemunt. Als alles wegvalt, is de Heer aanwezig in zijn paleis. Hij houdt alles aandachtig in de

gaten en Hij keurt zowel rechtvaardigen als zondaars. Hij veroordeelt het geweld en Hij houdt van rechtvaardigheid.

David roept de Heer in *Psalm 12*. Hij wil Gods ingrijpen, omdat niemand meer trouw is. Hun spreken deugd niet en ze onderdrukken de zwakken en de armen. God staat op en redt. In tegenstelling tot de tong van mensen zijn de woorden van God wel betrouwbaar.

In *Psalm 13* vraagt David 'Hoe lang nog, Heer?' Hij ervaart dat de Heer hem vergeten is. Hij lijkt zelfs bewust vergeten te zijn. David is verdrietig, omdat zijn vijanden lijken te winnen. Deze vijanden mogen niet roemen in zijn ondergang. David zal roemen in de Heer, wanneer hij gered wordt.

David schrijft in *Psalm 14* over dwazen. Deze mensen denken dat er geen God is. Dat blijkt vooral uit hun doen en laten. Ze zijn ontaard en deugen niet. Het volk lijdt eronder. Omdat God met de rechtvaardigen is, komt er redding uit Sion. Dan zal er vreugde zijn. Dat is wat David gelooft.

Daarna stelt David in *Psalm 15* de vraag wie er in Gods tegenwoordigheid mag komen. Die blijkt voorbehouden te zijn aan hen die het goede doen en het kwade laten. Het handelen, spreken en denken staan daarbij centraal. Deze 'volmaakte' persoon komt nooit ten val.

David deelt zijn stil gebed in *Psalm 16* met de wereld. Hij schuilt opnieuw bij God en ervaart daarin zijn grootste geluk. Hij heeft goden vereerd, maar het heeft hem enkel en alleen verdriet opgeleverd. Daarom raadt hij het sterk af om hen te dienen. Hij heeft zijn oog nu alleen nog gericht op de Heer die hem werkelijk inzicht geeft. Daarom wankelt hij niet. Hij

verheugt zich en hij voelt zich veilig. De Heer behoedt hem voor de dood en hij ervaart in Gods nabijheid de weg naar het leven.

David vraagt in *Psalm 17* expliciet om recht. Daarbij maakt hij duidelijk dat hij de waarheid spreekt. Hij wil dat God hem én zijn vijanden oordeelt. Hij zet hoog in, want hij is er honderd procent van overtuigd dat God niets verkeerd bij hem zal vinden. Daarnaast wil hij Gods wonderen zien. Ook vraagt hij om bescherming tegen zijn tegenstanders. Dat zijn mensen zonder God die hem willen doden. Hun hart, mond en daden deugen niet. Ze zijn als een leeuw, uit om te verslinden. David vraagt of de Heer op wil staan om te straffen en te vergelden. Hij wil dat God de rekening tegelijkertijd doorstuurt naar hun nageslacht, zodat hij in het gelijk gesteld wordt. Om wakker te worden in de aanwezigheid van God.

In *Psalm 18* schrijft David als dienaar van de Heer. Hij spreekt zijn dankbaarheid uit, omdat de Heer hem bevrijd heeft van Saul en zijn andere vijanden. Hij uit zijn liefde en gebruikt allerlei metaforen om dat duidelijk te maken. Hij noemt God onder andere een Rots en een Schild. Hij was omringd door doodsvijanden en in de greep van de angst voor de dood. In nood roept hij God. Die hoort en helpt hem. Vanuit de hemel grijpt God in. De hemel en de aarde zijn in beroering én de vier natuurelementen bewegen. God oordeelt het kwaad. Hij wordt mensvormig voorgesteld, wanneer Hij als een Krijgsheer vecht en David redt uit de hand van zijn vijanden.

De motivatie van God om op te treden, is zijn liefde tot David. Want David is trouw geweest aan God in woorden en daden. Daarom ziet David Gods handelen als een beloning voor goed gedrag. Goed wordt met goed vergolden. De strijd blijkt zowel

door God als door David beslecht te worden. Als partners in het verbond winnen beiden samen. Zo worden vreemde mensen en volken aan David onderworpen en gehoorzamen ze hem. David weet proefondervindelijk dat de Heer leeft en eert hem als Redder. God heeft hem verhoogd en gezalfd. En Hij bewijst zijn trouw voor altijd aan zijn nageslacht.

Psalm 19 wijst op de grootheid van God die zichtbaar wordt in de schepping. Speciaal de hemel, met dag en nacht, is 'verkondiger' van Gods werk. Het is een verhaal zonder woorden. De zon speelt een cruciale rol. Te meer omdat zij God dient en zich houdt aan het verbond. Daarbovenop is zij beeld van Gods wet die licht geeft en de dingen openbaart. Synonieme begrippen voor deze wet zijn onder andere: bevelen, geboden en voorschriften. Gods wet is begerenswaardig. Wie zich aan Gods geboden houdt, wordt rijk beloond. Omdat David niet zeker is van eigen zonde- en schuldeloosheid, vraagt hij of God hem daarvan vrij wil spreken. Ook wil hij als Gods dienaar beschermd worden tegen nieuwe zonden zoals hoogmoed, opdat hij 'volmaakt' zal zijn.

In *Psalm 20* vraagt David of de Heer de koning de overwinning wil geven. David doet voorbede, opdat de koning als het er echt op aan komt, verhoord wordt. De hulp komt van Jakobs God, uit Sion en uit de hemel. David vraagt of God gedenkt, aanvaardt en geeft, zodat er gejuich kan zijn over de overwinning. Deze overwinning vindt plaats zonder vertrouwen in materie of materieel.

Psalm 23 is de Psalm van een herder die onderdaan is van de hemelse Herder. Het ontbreekt David nergens aan, als hij zich maar overgeeft aan de Here God. Deze Heer voedt, verzorgt, beschermt en leidt David. Bij God mag hij op krachten komen

en bij hem mag hij geluk ervaren. Zijn thuis is het huis van de Heer waar hij gevoed wordt door Gods Woord. Zoals een schaap veilig is bij de herder, zo is David alle dagen van zijn leven in goede handen bij God.

Psalm 1 Een boom van een vent

Ben je wel eens een echte kerel tegen gekomen? Een man die lijkt op een boom die goed gefundeerd is in de grond? Eén die positieve dingen voortbrengt? In Psalm 1 vind je zo'n man.

Vandaag gelukkig verklaard

(1)De Psalmen beginnen met een man die gelukkig wordt genoemd. Niet pas na zijn dood, maar midden in het leven op aarde. Hij is anoniem. Omdat het iedere man kan zijn. Jij of ik. Voor de 'Zaligsprekingen' hoeven we niet per sé naar het Nieuwe Testament. Deze speciale zegeningen vinden we al in het Oude Testament. En ze lopen door tot de 21ste eeuw. Hier en nu. Vandaag kan jij of kan ik zo'n gezegende zijn.

Iemand die 'nee' kan zeggen

De man uit dit gedeelte laat een aantal dingen achterwege. Hij *wandelt* bijvoorbeeld niet in de raad der goddelozen. Want deze man wil in zijn handel en wandel voortreffelijk en godvruchtig zijn. Hij heeft diep ontzag voor God zoals Job en hij vermijdt het kwaad. Het is de man die weet dat de weg van de goddelozen zal vergaan. Ook al lijkt die weg recht. Deze gezegende man ontwijkt die zogenaamde rechte weg en kiest voor de smalle weg. Hij gaat langszij en kiest de rechte weg van God. Hij zoekt op zijn weg de wil van de Heer en vermijdt de leer of de raad van de goddelozen.

Goede raad

In deze Psalm komen leven en leer beide ter sprake. Het leven van de gezegende man, brengt hem niet in de raad van goddelozen. Misschien moeten we hier denken aan de Hoge Raad. Daar kunnen mensen 'recht spreken' maar 'kwaad doen' en krom praten wat recht is, of andersom. Zoals de Joodse

raad in het Nieuwe Testament dé Rechtvaardige veroordeelde en liet doden.

Wandelen, staan, zitten

Deze man *staat* niet op de weg van zondaars. De levenswijze van deze gezegende, komt niet overeen met het leven van de zondaar. Hij laat zich niet met dit leven in en hij houdt zich daar niet op. Het is niet de 'place to be', want hij is standvastig in zijn geloof.

De man die Gods weg bewandelt: 1) wandelt niet, 2) staat niet en 3) zit niet. Het zou met deze rechtvaardige van kwaad tot erger kunnen gaan. Maar dat is niet het geval. Hij tuint er niet in en hij laat zich niet tot het kwaad verleiden. Positief geformuleerd: hij houdt vast aan zijn principes en geloof. Zo wil hij zijn. En niet anders.

De ideale man

(2) De man van Psalm 1 is de ideale man. Hij vermaakt zich niet aan de tafel van spotters. Met mensen die 'van God los' zijn. Hij zit liever aan de tafel van de Heer, in voortdurende relatie met Hem. Overeenkomstig de man van Psalm 23. Davids beker vloeit tijdens de maaltijd, die door de Heer is bereid, voortdurend over. Hij is in goed gezelschap.

Staan als een boom

(3) De mens die tijdens zijn leven al zalig verklaard wordt, is als een geplante boom. Deze boom staat aan het water en heeft vrucht en eeuwig groen gebladerte. Die komt voortdurend tot bloei. Niet even. Ook niet eenmalig en daarna nooit meer. Hij is geen eendagsvlieg. Geen kaf in de wind. Hij heeft eeuwig leven in zich en blijft vruchtbaar. Hij is een boom des levens, geplant

aan waterbeken. Zo en alleen daar komt hij tot bloei. Alleen met deze manier van leven lukt hem alles. Zo is hij gelukkig.

(4) Dit staat in scherp contrast met de mens die leeft zonder Gods wet. Daarmee zegt de Psalmist ook dat de mens alleen gelukkig is, omdat hij zich houdt aan Gods wet en daar vreugde in vindt. Hij is de man naar Gods hart. Dat houdt hem in leven. Daardoor kan hij vruchtbaar zijn als zaad dat kiemkracht heeft. Hij is als koren in Gods hand. De mensen zonder Gods wet zijn kaf. Ze verdwijnen in de wind van het leven. En ze waaïen met alle wind van leer mee.

(5,6) De mensen zonder Gods wet, zijn tegelijkertijd de onrechtvaardigen. Want de ongerechtigheid is de wetteloosheid. Het recht viert geen zegen in hun leven. Daarom kunnen ze voor God niet bestaan. Ze worden veroordeeld door de Rechtvaardige en niet gelukkig verklaard. Hoewel de weg van de mens zonder God recht schijnt, is het einde daarvan de dood.

~ **Gespreksvraag 1:** *‘Een boom van een vent’, luidt de titel. Ben jij wel eens iemand tegengekomen die standvastig is in zijn of haar geloof? Kun je daar wat over vertellen?*

~ **Gespreksvraag 2:** *In de Katholieke Kerk worden mensen soms heilig verklaard nadat ze al jaren geleden gestorven zijn. David ‘verklaart’ mensen zalig. Wat zijn de verschillen tussen de heiligverklaring in de Katholieke Kerk en de zaligverklaring door David?*

~ **Gespreksvraag 3:** *Welke kenmerken of karaktereigenschappen heeft de persoon in Psalm 1?*

~ **Gespreksvraag 4:** *Kiest de ‘gelukkige mens’ van Psalm 1 de makkelijkste weg?*

~ **Gespreksvraag 5:** *Waarom kan de mens die zo vaak ‘nee’ moet zeggen, toch gelukkig zijn?*

~ **Gespreksvraag 6:** *Als de Heer jou vandaag een beoordeling zou geven, zou jij dan met die ‘boom van een vent’ gelukkig geprezen worden? Heb je daarvoor argumenten?*

Psalm 2 Een lachende Heer

De volken maken veel tamtam en bombarie, maar de troon van de Heer schudt van het lachen.

In Psalm 2 krijgen we te maken met machten en krachten die zich, als collectief, op de heilloze weg bevinden. Het wereldgebeuren in breed verband komt ter sprake. Daarin nemen regeringsleiders en volken een specifieke positie in.

Wereldwijde onrust

(1,2)Het woeden van de volken leidt nergens toe. Hooguit tot de dood. De volken maken veel lawaai en zorgen voor veel onrust in het wereldgebeuren. Samen met hun leiders, de aardse koningen en hun geestelijke handlangers, komen ze in opstand tegen de God van hemel en aarde. Er is sprake van een monsterverbond tussen menselijke krachten en demonische machten. Dat tijdelijke en aardse verbond houdt geen stand.

Een samenzwering

Het samenspannen tegen de Heer der machten zal niets opleveren. De Heer en zijn Messias (= Gezalfde) vormen een twee-eenheid. Deze twee samen zijn sterker dan alle machten in hemel en op aarde samen. De wereldmachten willen zich van het juk bevrijden, dat ze als dienaren van de Allerhoogste op hun schouders hebben rusten. Dit juk past hen blijkbaar niet, want ze laten zich niet vormen overeenkomstig de wet van deze hemelse Koning. Ze laten zich niet aansturen, corrigeren en regeren. Terwijl dat wél de normale gang van zaken zou moeten zijn. Want de koningen van de aarde bezitten niet de hoogste autoriteit. De volken dienen hen, maar zij zijn op hun beurt weer dienaren van de Heer.

Boeien

(3) Daarom mogen ze zich vrijwillig onderwerpen aan Gods gezag. Dat ultieme gezag erkennen ze echter niet. Daarom willen ze zich ontdoen van deze spreekwoordelijke boeien. De hun toegewezen plaats is in de ogen van de machthebbers niet acceptabel. Zij willen zich ontworstelen aan de orde van de Schepper.

Uitlachen en bespotten

(4) De Heer lacht hen uit. We zien een lachende Heerser in de hemel op de troon. Hij regeert en lacht. Hiermee wordt waarschijnlijk het gemak uitgedrukt, waarop deze hemelse Koning regeert. Het regeren kost Hem geen enkele moeite. Hij weet waaruit zij gemaakt zijn en denkt eraan dat zij stof zijn. Zij hebben, als het puntje bij het paaltje komt, niets in te brengen tegen deze Koning der ere (vgl. Ps.24). De Heer spot met hen. Hij beschimpt hen met grote verachting. Dit is zijn houding tegenover alle machten, die tegen Hem en zijn beleid in opstand komen. Deze nietige schepselen zullen Gods gericht niet overleven.

De Heer is woedend

(5) Dan zien we een merkwaardige overgang. Het lachen en spotten stopt. De Heer spreekt zonder omhaal van woorden. Hij is woedend. De toorn van God komt de volken tegemoet. Die toorn verbijstert hen. Alsof ze er hoogst door verrast zijn en overvallen worden.

(6) De Koning is niet zomaar koning geworden. De Heer was erbij en heeft déze specifieke Koning uitgekozen en aangesteld als koning. Hij is de Gezalfde van de Heer, die op de heilige berg Sion te Jeruzalem, gezalfd is. Deze Messias verdient heerschappij als de Heilige van Israël.

De Zoon spreekt

(7,8) Vervolgens komt de Zoon van de Heer aan het woord. Deze Zoon is de koning zelf. Deze Zoon aanvaardt en bevestigt de aanstelling als koning van Hogerhand. De Here God heeft geproclameerd dat deze bijzondere koning niet zo maar iemand is, maar dat Hij de Zoon is. Hij is verwekt en voortgebracht van eeuwigheid. Tot nu toe is Hij de Zoon en Hij zal dat zijn tot in eeuwigheid. Deze Zoon kan vragen wat Hij wil en de Vader zal het Hem geven. In het Nieuwe Testament zien we dat terug (Joh.11:41,42). Daar vraagt de eeuwige Zoon vriendelijk en vol vertrouwen (vgl. Joh.17). In de wetenschap dat de Vader Hem dat geeft, waar Hij om vraagt.

Monopolie

(9) We zien dat hier in Psalm 2. Het vriendelijk en vertrouwelijk vragen van de Zoon wordt door de Vader gewaardeerd. De Heer roept Hem er zelfs toe op. Alles wat de Here God in de hemel heeft, bezit de Zoon op aarde. Hij hoeft maar te wenken. Alle macht is Hem in beginsel gegeven (vgl. Matth.28:18). De Koning heeft recht op de volken van de aarde. Hij kan hen voor zichzelf opeisen, want Hij heeft een claim op hen. Het is zelfs mogelijk om daarbij geweld te gebruiken, mochten ze in opstand komen. De volken zijn breekbaar en kwetsbaar. Ze zijn inderdaad klein en kapot te krijgen.

Als het niet goedschiks kan, dan maar kwaadschiks. Ze schreeuwen en verzetten zich. Ze komen in opstand en slepen hele volksstammen mee in rebellie. Maar het is 'veel geschreeuw, maar weinig wol'. Want ze zijn uiterst breekbaar en fragiel.